

Lieta C-357/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 6. maijs

Iesniedzējtiesa:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 6. maijs

Prasītāji:

*Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția
Națională Anticorupție*

PM u.c.

Atbildētāji:

QN u.c.

Autoritatea Națională pentru Turism

Agencia Națională de Administrare Fiscală

SC Euro Box Promotion SRL

Pamatlietas priekšmets

Ārkārtas prasības pieteikums par *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija; turpmāk tekstā – “*Înalta Curte*”) tiesas kolēģijas 5 tiesnešu sastāvā 2018. gada 5. jūnija sprieduma atcelšanu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Saskaņā ar LESD 267. pantu tiek lūgts interpretēt LES 19. panta 1. punktu, LESD 325. panta 1. punktu, Konvencijas, kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma par

Eiropas Savienību K3. pantu, par Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzību, 1. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un 2. panta 1. punktu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta 2. punktu. Tiek lūgts arī izskatīt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu paātrinātā tiesvedībā.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Līguma par Eiropas Savienību 19. panta 1. punkts, Līguma par Eiropas Savienības darbību 325. panta 1. punkts, Konvencijas, kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu, par Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzību, 1. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts un 2. panta 1. punkts, kā arī tiesiskās drošības princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj to, ka iestāde, kas neietilpst tiesu varā, – *Curtea Constituțională a României* (Rumānijas Konstitucionālā tiesa), – pieņem nolēmumu, kurā lemj par tiesu kolēģiju sastāva likumību, tādējādi radot priekšnoteikumus, lai apmierinātu ārkārtas prasības pieteikumus par noteiktā laikposmā pasludinātajiem galīgiem spriedumiem?
- 2) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka iestāde, kas neietilpst tiesu varā, saskaņā ar valsts tiesībām saistošā veidā konstatē neatkarības un objektivitātes trūkumu tiesas kolēģijai, kurā ietilpst tiesnesis ar vadošām funkcijām un kas ir iecelta nevis pēc nejaušības principa, bet gan pamatojoties uz pārskatāmu noteikumu, kuru puses zina un neapstrīd un kas ir piemērojams visās lietās, kuras izskata minētā tiesas kolēģija?
- 3) Vai Savienības tiesību pārkums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas atļauj valsts tiesai nepiemērot saskaņā ar valsts tiesībām saistošo konstitucionālās tiesas nolēmumu, kas ir pasludināts lietā, kura ir saistīta ar konstitucionālo konfliktu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un Tiesas judikatūra

LES 19. panta 1. punkts.

LESD 325. panta 1. punkts.

Konvencijas, kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu, par Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzību (turpmāk tekstā – “FIA konvencija”), 1. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts, kā arī 2. panta 1. punkts.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. panta 2. punkts.

Padomes Lēmums Nr. 2007/436/EK, Euratom (2007. gada 7. jūnijs) par Eiropas Kopienų pašu resursu sistēmu.

Spriedums, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105; spriedums, 2017. gada 5. decembris, *M.A.S. un M.B.*, C-42/17, EU:C:2017:936; spriedums, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev u.c.*, C-612/15, EU:C:2018:392; spriedums, 2018. gada 2. maijs, *Scialdone*, C-574/15, EU:C:2018:295; spriedums, 2015. gada 8. septembris, *Taricco u.c.*, C-105/14, EU:C:2015:555; spriedums, 2018. gada 20. marts, *Di Puma*, C-596/16 un C-597/16, EU:C:2018:192; spriedums, 2018. gada 27. februāris, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117; spriedums, 2006. gada 19. septembris, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587; spriedums, 2017. gada 16. februāris, *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126; spriedums, 2001. gada 30. septembris, *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513; spriedums, 2014. gada 10. jūlijs, *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067; spriedums, 1978. gada 9. marts, *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49; spriedums, 2010. gada 22. jūnijs, *Melki un Abdeli*, C-188/10 un C-189/10, EU:C:2010:363.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (Likums Nr. 135/2010 par Kriminālprocesa kodeksu), ar grozījumiem, kas izdarīti ar **Legea nr. 255/2013** (Likums Nr. 255/2013) un **Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 18/2016** (Rumānijas valdības Dekrētlukums Nr. 18/2016). 426. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēta iespēja celt prasību atcelt galīgus tiesas spriedumus krimināllietās, ja apelācijas instances tiesas sastāvs neatbilst likumam. 432. panta 1. punktā ir paredzētas minētās prasības apmierināšanas sekas, nosakot, ka pārsūdzētais spriedums tiek atcelts un lieta tiek izskatīta no jauna.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a ÎCCJ (*Înalta Curte* organizācijas un administratīvās darbības reglaments), kuru pieņēma *Înalta Curte* vadības padome, pamatojoties uz Likumu Nr. 304/2004, kas ir publicēts atkārtoti, ar grozījumiem, kas izdarīti ar *Înalta Curte* spriedumu Nr. 3/2014 (turpmāk tekstā – “Organizācijas un administratīvās darbības reglaments”).

28. pantā ir paredzēts, ka *Înalta Curte* darbojas tiesas kolēģijas 5 tiesnešu sastāvā, kuru jurisdikcija ir noteikta likumā un ka, atkarībā no gadījuma, minētās tiesu kolēģijas vada priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, Krimināllietu palātas priekšsēdētājs vai dekāns.

29. panta 1. punktā ir paredzēta tiesas kolēģiju 5 tiesnešu sastāvā izveidošanas procedūra krimināllietu jomā. Tādējādi priekšsēdētājs vai tā prombūtnes laikā kāds no *Înalta Curte* priekšsēdētāja vietniekiem katru gadu atklātā tiesas sēdē izlozes kārtībā ieceļ katrā kolēģijā 4 vai, atkarībā no gadījuma, 5 *Înalta Curte* Krimināllietu palātas tiesnešus.

Curtea Constituțională a României (Rumānijas Konstitucionālā tiesa) 2018. gada 7. novembra spriedums Nr. 685, kurā ir konstatēts, ka pastāv konstitucionāla rakstura tiesiskais konflikts starp, no vienas puses, parlamentu un, no otras puses, *Înalta Curte*, tādēļ, ka tikai 4 no 5 tiesnešu kolēģijas tiesnešiem ir iecelti izlozes kārtībā, pretrunā *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară* (Likuma Nr. 304/2004 Par tiesu varu) 32. panta normām. Attiecībā uz minētā konstatējuma sekām Konstitucionālā tiesa noteica, ka minētais spriedums ir piemērojams arī izspriestām lietām, ja pusēm vēl nav beigušies termiņi ārkārtas pārsūdzības līdzekļu izmantošanai.

Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (Likums Nr. 303/2004 par tiesnešu un prokuroru statusu), publicēts atkārtoti, 99. panta 1. punkta š) apakšpunktā ir paredzēts, ka Konstitucionālās tiesas nolēmumu neievērošana ir uzskatāma par disciplināru pārkāpumu.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Ar 2018. gada 5. jūnija spriedumu *Înalta Curte* tiesas kolēģija 5 tiesnešu sastāvā izsprieda apelācijas sūdzību par *Înalta Curte* Krimināllietu palātas 2017. gada 28. marta spriedumu. Minētajā kolēģijā ietilpa Krimināllietu palātas priekšsēdētājs, kā arī pārējie 4 tiesneši, kas bija iecelti izlozes kārtībā, saskaņā ar Organizācijas un administratīvās darbības reglamentu. Ar minēto [2018. gada 5. jūnija] spriedumu tika uzlikti sodi, kas kļuva galīgi, par vairākām korupcijas, dienesta stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas darbībām.
- 2 Attiecībā uz **korupciju** būtībā ir konstatēts, ka laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam PM – ministre – koordinēja mehānismu, kuru izmantojot tā un tai tuvumā stāvošās personas (UR – ministra personīgais padomnieks, VS – valsts ieguldījumu struktūras direktors, SP – ministrijas ģenerālsekretārs, un RO – personālais padomnieks) ir saņēmuši naudas summas no dažu komercsabiedrību pārstāvjiem, lai garantētu minētajām sabiedrībām savlaicīgu samaksu par darbiem, kas tika veikti saskaņā ar programmām, kas ir finansētas no ministrijas budžeta, apstākļos, kuros budžeta dotācijas tika ievērojami samazinātas un darbu apmaksa tika veikta ar ievērojamu nokavēšanos.
- 3 Attiecībā uz **dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu** ir konstatēts, ka 2011. gadā PM ministres statusā piešķīra sabiedrībai *SC Europlus Computers SRL* Reģionālās attīstības un tūrisma ministrijas pakalpojumu iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, kura priekšmets bija Rumāniju reklamējošo pakalpojumu sniegšana saistībā ar pasākumiem, kuri norisinājās Rumānijas boksa federācijas organizēto starptautisko profesionālā boksa svētku ietvaros.
- 4 Faktiski sporta pasākumu organizēja TQ vadītā *SC Europlus Computers SRL*, kas reklāmas pakalpojumu iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas rezultātā saņēma valsts līdzekļus 8 116 800 RON (Rumānijas leju) apmērā, lai organizētu komerciālu pasākumu, kurā iekasēja visus ienākumus.

- 5 Tātad ir konstatēts, ka valsts līdzekļi tika izmantoti likumā aizliegtā veidā un ka iepirkuma līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas, pārkāpjot tiesību aktus publisko iepirkumu jomā, jo tika iegādāti pakalpojumi, kuri nav iekļauti Savienības finansēto programmu pieļaujamo izdevumu kategorijās, projektā “Rumānijas tūrisma zīmola popularizēšana”, izmantojot Reģionālo darbības programmu 2007.–2013. gadam. Minēto apstākļu dēļ iestāde, kas pārvalda Eiropas fondus, atteicās samaksāt summas, tādējādi summas, kuras būtu jāatmaksā Eiropas fondiem, tika pilnībā uzliktas valsts budžetam, nodarot Reģionālās attīstības un tūrisma ministrijai zaudējumus 8 116 800 RON apmērā.
- 6 Attiecībā uz **izvairīšanos no nodokļu maksāšanas** ir konstatēts, ka, lai samazinātu valsts budžetā maksājamo nodokļu summas par ienākumiem, kas tika gūti iepriekš minētajos faktiskajos apstākļos, TQ iekļāva *SC Europlus Computers SRL* grāmatvedībā fiktīvu uzņēmumu izsniegtus dokumentus, kuri apliecināja fiktīvus izdevumus par veiktajiem reklāmas un konsultāciju pakalpojumiem; rezultātā tika nodarīti zaudējumi attiecīgi 646 838 RON apmērā, no kuriem 388 103 RON par PVN, un 90 669 RON apmērā, no kuriem 54 402 RON par PVN.
- 7 Pēc tam, kad spriedums kļuva galīgs, RO tika izpildīts piespriestais 3 gadu cietumsods un TQ – 5 gadu cietumsods, savukārt PM piespriestais 6 gadu cietumsods netika izpildīts, jo PM atstāja Rumānijas teritoriju un vēlāk tika apcietināta Kostarikā, lai tiktu izdota Rumānijai. Pārējām notiesātajām personām, proti UR, VS, QN un SP, tika piespriesti cietumsodi, kuru izpilde tika apturēta nosacīti.
- 8 Pēc Konstitucionālās tiesas 2018. gada 7. novembra sprieduma prasītāji iesniedza ārkārtas prasību, ar ko lūdza atcelt *Înalta Curte* 2018. gada 5. jūnija spriedumu un izskatīt apelācijas no jauna. Prasītāju iesniegtie pieteikumi tika atzīti par pieņemamiem un apvienoti, lai tos izskatītu kopā. Tajā pašā laikā RO, TQ un PM cietumsodu izpilde tika apturēta līdz nolēmuma pieņemšanai par ārkārtas prasību atcelt spriedumu, un viņi tika atbrīvoti.
- 9 Izskatāmajā lietā iesniedzējtiesai ir jālemj par izvirzīto pamatu pamatotību un vai nu jānoraida ārkārtas prasība, tādējādi atstājot spēkā pārsūdzēto spriedumu, vai arī jāapmierina prasība, tādējādi atceļot notiesājošo spriedumu un nosūtot apelācijas jaunajai izskatīšanai.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 10 Puses, izņemot *Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstajai kasācijas tiesai piesaistītā prokuratūra, Rumānija), norāda, ka šajā lietā neesot piemērojamas Savienības tiesības. Tādējādi, ņemot vērā lietas priekšmetu un Konstitucionālās tiesas spriedumu obligāto raksturu, kuru nevar izslēgt ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, izskatāmajā lietā esot piemērojamas vienīgi valsts tiesību normas.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 11 Ar prejudiciālajiem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tiesību normas, kuru interpretācija tiek prasīta, un tiesiskās drošības princips, tos lasot saskaņā ar Hartu, nepieļauj, ņemot vērā kriminālsodu efektivitātes principu krāpšanas lielā apmērā gadījumos, to, ka valsts tiesa piemēro nolēmumu, ko ir pasludinājis iestāde, kura neietilpst tiesu sistēmā un kura lemj par ārkārtas prasības pamatotību tādā nozīmē, ka uzliek pienākumu atcelt spriedumus, kuri ir kļuvuši galīgi pirms minētā nolēmuma pasludināšanas, un apšaubā sākotnējo apsūdzību, nosūtot lietu apelācijas instances tiesai.
- 12 Tiesas judikatūrā ir noteikts, ka LESD 325. pantā dalībvalstīm ir uzlikts pienākums ar efektīviem un preventīviem pasākumiem apkarot krāpšanu un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības finanšu intereses, un, tā kā saskaņā ar Lēmuma 2007/436 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu Savienības pašas resursos tostarp ietilpst ieņēmumi, kas tiek gūti, piemērojot PVN, pastāv tieša saikne starp ieņēmumiem no PVN atbilstoši piemērojamajām Savienības tiesībām un atbilstošo PVN resursu nodošanu Savienības budžetam, jo jebkādi trūkumi pirmo minēto iekasēšanā varbūtēji izpaužas kā otrā minētā samazinājuma cēlonis (spriedums *Åkerberg Fransson*).
- 13 Turklāt ir atzīts, ka, lai gan dalībvalstīm ir procesuālā un institucionālā autonomija PVN jomā pastāvošo saskaņoto noteikumu pārkāpumu apkarošanā, tomēr šī autonomija – papildus samērīguma principam un līdzvērtības principam, kura piemērošana šajā lietā netiek aplūkota, – ir ierobežota arī ar efektivitātes principu, kas nosaka, ka minētajiem sodiem ir jābūt efektīviem un preventīviem (spriedums *Scialdone* un spriedums *Taricco* u.c.).
- 14 Tiesa ir atzinusi, ka valsts likumdevējs primāri ir atbildīgs par to, lai tiktu pieņemti vajadzīgie pasākumi. Tam attiecīgā gadījumā ir jāgroza tiesiskais regulējums un jānodrošina, lai valsts procesuālo tiesību normas, kuras ir piemērojamas kriminālvajāšanai par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri apdraud Savienības finanšu intereses, netiktu formulētas tādējādi, ka šīm normām piemītošu iezīmju dēļ rastos sistēmiskas nesodāmības par darbīgām, kuras veido šādus noziedzīgus nodarījumus, risks, kā arī tam ir jānodrošina apsūdzēto personu pamattiesību aizsardzība.
- 15 Attiecībā uz valstu tiesām Tiesa ir atzinusi, ka tām ir pilnībā jāizpilda no LESD 325. panta 1. punkta izrietošie pienākumi un nav jāpiemēro iekšējās tiesību normas, ar kurām tiesvedībā par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem PVN jomā nav atļauts piemērot efektīvus un preventīvus sodus, lai apkarotu krāpšanu, kas apdraud Savienības finanšu intereses.
- 16 Tomēr pienākums nodrošināt Savienības līdzekļu efektīvu iekasēšanu neatbrīvo valstu tiesas no Hartā garantēto pamattiesību un Savienības tiesību pamatprincipu obligātas ievērošanas, jo kriminālprocess, kas ir uzsākts par noziedzīgiem nodarījumiem PVN jomā, ir Savienības tiesību īstenošana Hartas 51. panta

1. punkta izpratnē. Krimināltiesību jomā šīs tiesības ir jāievēro ne tikai kriminālprocesā, bet arī izmeklēšanas stadijā kopš brīža, kad persona tiek apsūdzēta (spriedums *M.A.S.* un *M.B.*, spriedums *Kolev* u.c. un spriedums *Di Puma* un *Zecca*).
- 17 Atgādinājusi, ka LES 19. pantā ir konkretizētas LES 2. pantā apstiprinātā tiesiskuma spēks, un pienākums nodrošināt tiesas kontroli Savienības tiesību sistēmā ir uzticēts ne tikai Tiesai, bet arī valstu tiesām, iesniedzējtiesa norāda, ka tiesību, kuras indivīdi gūst no Savienības tiesībām, efektīvas aizsardzības tiesā princips, uz ko ir atsauce LES 19. panta 1. punktā, ir vispārējs princips, kas izriet no dalībvalstīm kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām un kas ir noteikts Hartas 47. pantā.
- 18 Ikvienai dalībvalstij ir jānodrošina, ka attiecīgās iestādes, kas kā “tiesa” Savienības tiesību izpratnē ietilpst tās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, atbilst efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām, un īpaši svarīga ir šādas iestādes neatkarības saglabāšana.
- 19 Ar pašu tiesas spriešanas uzdevuma būtību nedalāmi saistītā neatkarība ir jānodrošina ne vien Savienības līmenī – Savienības tiesnešiem un ģenerālvokātiem, bet arī dalībvalstu līmenī – valstu tiesām (*Associação Sintical dos Juizes Portugueses*).
- 20 Neatkarības jēdziens nozīmē tostarp, ka attiecīgā iestāde pilda savas tiesas spriešanas funkcijas absolūti autonomi, ne ar vienu nebūdamā nedz hierarhiskās, nedz padotības attiecībās un nesaņemot nekādas izcelsmes norādījumus vai instrukcijas, un tādējādi ir pasargāta no ārējas iejaukšanās vai spiediena, kas varētu apdraudēt tās locekļu spriešanas neatkarību un ietekmēt to lēmumus (šajā ziņā skat. spriedumu *Wilson* un spriedumu *Margarit Panicello*).
- 21 Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi *res judicata* spēka principa svarīgumu (spriedums *Köbler*). Tādēļ ir atzīts, ka Savienības tiesībās nav noteikta prasība, ka valsts tiesai būtu jāpārskata savs pasludinātais nolēmums, pat lai ņemtu vērā atbilstošās Savienības tiesību normas interpretāciju, kuru Tiesa ir pieņēmusi pēc šīs valsts tiesas nolēmuma, kas ieguvis *res judicata* spēku (spriedums *Impresa Pizzarotti*).
- 22 Ņemot vērā Tiesas judikatūru, kurā ir interpretētas tiesību normas, kuras iesniedzējtiesa uzskata par būtiskām, un ņemot vērā lietas priekšmetu un attiecīgos faktiskos apstākļus, atbilde uz **pirmo prejudiciālo jautājumu** ir nepieciešama, lai noskaidrotu, vai dalībvalstu pienākumi saskaņā ar LESD 325. panta 1. punktu, FIA konvencijas 1. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un 2. panta 1. punktu attiecas arī uz jau piemēroto kriminālsodu izpildi.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka ir lietderīgi interpretēt LESD 325. panta 1. punktā iekļauto frāzi “un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības finanšu intereses”, lai izvērtētu iespēju, ka šī frāze iekļauj faktisku korupciju, kā arī publisko iepirkumu norisē izdarītu krāpšanu, it īpaši, ja mērķis ir bijis panākt krāpnieciskā veidā piešķirto Eiropas fondu izcelsmes summu atmaksu, pat, ja

faktiski fondi nav tikuši apkrāpti, tādos apstākļos, kuros minētie faktiskie apstākļi īpaši nopietni apdraud Savienības finanšu intereses.

- 24 Ņemot vērā Tiesas judikatūru, kā arī likumības principa, saskaņā ar kuru tiesību aktiem ir jābūt paredzamiem, konkrētiem un bez atpakaļejoša spēka, svarīgumu gan Savienības, gan valstu tiesību sistēmās, ar **otro prejudiciālo jautājumu** iesniedzējtiesa lūdz Tiesai paskaidrot, vai Hartas 47. panta 2. punktā minētā jēdziena “tiesību aktos noteiktā” tiesa nozīme nepieļauj Konstitucionālās tiesas veikto interpretāciju par tiesas sastāva prettiesisko raksturu.
- 25 Interpretācija ir nepieciešama, lai [iesniedzēj]tiesa varētu noteikt, vai pastāv šķērslis nolēmuma, ar kuru ir pamatota ārkārtas prasība, piemērojamības izslēgšanai.
- 26 Tiesas judikatūrā ir atzīts, ka, ja kompetentajām valstu tiesām ir jānolemj nepiemērot materiālās krimināltiesību normas, tām arī ir jānodrošina, ka tiek ievērotas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā apsūdzēto personu pamattiesības (spriedums *Taricco* u.c.), un ka tās var piemērot valsts standartus pamattiesību aizsardzībai, ja vien ar šo piemērošanu netiek aizskarts tas aizsardzības līmenis, kāds ir garantēts ar Hartu, kā to ir interpretējusi Tiesa, kā arī netiek aizskarts Savienības tiesību pārākums, vienotība un efektivitāte (spriedums *Åkerberg Fransson*, spriedums M.A.S. un M.B.).
- 27 Beidzot, ar **trešo prejudiciālo jautājumu** iesniedzējtiesa lūdz Tiesai paskaidrot, vai, lai nodrošinātu Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, ir nepieciešams nepiemērot Konstitucionālās tiesas spriedumu tādā situācijā, kurā sprieduma ievērošana tiesai ir obligāta un kurā tā neievērošana ir uzskatāma par disciplināru pārkāpumu.
- 28 Tiesas judikatūrā ir atzīts, ka valsts tiesai ir pienākums nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti un, izmantojot savas pilnvaras, vajadzības gadījumā nepiemērot tām pretrunā esošu valsts tiesību akta normu, un ka ikviena valsts tiesiskās kārtības norma vai likumā noteikta, administratīvā vai tiesu prakse, kas liedz kompetentajai tiesai minētās pilnvaras, neatbilst prasībām, kas izriet no pašas Savienības tiesību dabas (spriedums *Simmenthal* un spriedums *Melki* un *Abdeli*).
- 29 Tiesas interpretācija ir nepieciešama, lai noskaidrotu, vai Konstitucionālās tiesas, kas ir tiesu iestāde, kas neietilpst tiesu varā un kuras ekskluzīvā jurisdikcijā ir konstitucionāli konflikti, un kuras nolēmumi ir obligāti *erga omnes*, spriedums ietilpst tādu normu kategorijā, kuras var tikt nepiemērotas un kuras ir pienākums nepiemērot, lai nodrošinātu Savienības tiesību normu pilnīgu efektivitāti, it īpaši gadījumā, ja pastāv valsts tiesību norma, kas ļauj disciplināri sodīt tiesnesi, ja tiesnesis atceļ [minēto normu] sekas.
- 30 Šis skaidrojums ir nepieciešams, jo bez atbildes pastāv nopietns risks, ka, neatkarīgi no atbildēm uz pirmajiem diviem jautājumiem, spriedums nevarēs tikt piemērots valsts tiesībās.

- 31 Iesniedzējtiesa vērš Tiesas uzmanību uz interpretāciju, saskaņā ar kuru, ņemot vērā tiesnešu neatkarības principa svarīgumu, var pamatoti paplašināt saistību ar Savienības tiesībām arī lietās, kurās ir piemērojamas vienīgi valsts tiesības, ja minēto principu apdraud tiesas, tostarp Konstitucionālās tiesas, nolēmumu sekas.

Iesniedzējtiesas viedoklis

- 32 Pēc iesniedzējtiesas uzskatiem, Savienības tiesības neļauj piemērot Konstitucionālās tiesas spriedumu, ar ko tiek atcelti tiesas kolēģijas 5 tiesnešu sastāvā pasludināti galīgi spriedumi un ar ko sodiem, kuri ir piespriesti vairākos krāpšanas lielā apmērā gadījumos, kaitējot Savienības finanšu interesēm, tiek atņemts efektīvais un preventīvais raksturs, izraisot, no vienas puses, līdzību nesodāmībai un, no otras puses, sistēmisku risku palikt nesodītiem, sasniedzot noilgumu, ņemot vērā sarežģītību un tiesvedības ilgumu līdz galīgā sprieduma pasludināšanai pēc atkārtotas izskatīšanas.
- 33 Turklāt tiesnešu neatkarības princips un tiesisko attiecību drošības princips neļauj paredzēt saistošas sekas attiecībā uz spriedumiem, kuri jau ir kļuvuši galīgi Konstitucionālās tiesas sprieduma pasludināšanas dienā, ja nav nopietnu iemeslu, kas radītu šaubas par tiesības uz taisnīgu tiesu ievērošanu attiecīgās lietās.
- 34 Tādējādi interpretācija, kuru ir sniegusi *Înalta Curte* vadības padome un kura ir pārņemta Organizācijas un administratīvās darbības reglamentā, un kura ir neapstrīdami un vienprātīgi apstiprināta [valsts] tiesu praksē, nav uzskatāma par pamatotu iemeslu, lai attaisnotu minētās sekas.
- 35 Turklāt lēmums iesūdzēt *Înalta Curte* Konstitucionālajā tiesā, kā rezultātā tika pasludināts 2018. gada 7. novembra spriedums, Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par Rumānijas panākumiem saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu ir kvalificēts kā viena no darbībām, kas ir vērstas pret svarīgajām tiesu iestādēm, kas “skaidri ietekmē tiesu neatkarību”.
- 36 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Savienības tiesības nepieļauj tiesas, tostarp Konstitucionālās tiesas, nolēmuma saistošas sekas, kas izslēdz valsts tiesas jurisdikciju izvērtēt pārkuma principa piemērošanu.
- 37 Paātrinātas tiesvedības piemērošana šajā lietā ir pamatota gan tādēļ, lai ātri noskaidrotu tiesvedībā notiesāto personu juridisko situāciju, gan tādēļ, ka laika gaitā rodas riski gan saistībā ar faktiskas iespējamās [sodu] izpildes iespēju, jo viena no notiesātām personām neatrodas Rumānijas teritorijā, gan saistībā ar zaudējumu atlīdzību.